

**Міністерство освіти і науки України
Міністерство охорони здоров'я України
Національна академія медичних наук України
Всеукраїнська громадська організація «Наукове товариство
анатомів, гістологів, ембріологів та топографоанатомів України»
Асоціація патологів України
Дніпровський державний медичний університет**

**МАТЕРІАЛИ П'ЯТОЇ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ**

**«ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА
СУЧАСНОЇ МОРФОЛОГІЇ»**

ЗБІРНИК НАУКОВИХ РОБІТ

20-22 ЖОВТНЯ 2021 року

м. Дніпро, Україна

Ю.В. Козлова ПАТОМОРФОЛОГІЧНІ ЗМІНИ ГОЛОВНОГО МОЗКУ ЩУРІВ У ГОСТРОМУ ПЕРІОДІ ЛЕГКОЇ ВИБУХО-ІНДУКОВАНОЇ НЕЙРОТРАВМИ	59
В.М. Кока, І.І. Старченко, Н.В. Ройко, Б.М. Филенко, Г.М. Мустафіна МОРФО-ФУНКЦІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ МАЛИХ СЛИННИХ ЗАЛОЗ ЯЗИКА ЗА УМОВ КОМБІНОВАНОГО ВПЛИВУ ХАРЧОВИХ ДОБАВОК В ЕКСПЕРИМЕНТІ ВПРОДОВЖ 4 ТИЖНІВ	60
Л.В. Кольцова, Ю.М. Калашник-Вакуленко, В.С. Шафранецкая КОРРЕЛЯЦІОННІ СВЯЗИ СОСЦЕВИДНОЇ ШИРИНИ С НЕКОТОРЫМИ РАЗМЕРАМИ, ИСПОЛЬЗУЕМЫМИ ПРИ УСТАНОВЛЕНИИ ПОЛОВОЙ ПРИНАДЛЕЖНОСТИ ЧЕРЕПА	61
Т.У. Комар ANATOMIC VARIABILITY OF THE NERVES OF THE TRICEPS SURAE IN EARLY HUMAN FETUSES	63
В.К. Костюк, О.В. Волощук ЩОДО КЛАСИФІКАЦІЇ ПІР'Я ПТАХІВ	64
В.В. Кошарний, О.А. Нефьодова, В.Г. Рутгайзер, Л.В. Абдул – Огли МОРФОЛОГІЧНІ ЗМІНИ МІОКАРДА ПРИ ДІЇ ЕЛЕКТРОМАГНІТНОГО ВИПРОМІНЮВАННЯ У НОРМІ ТА ПІСЛЯ ТИРЕОІДЕКТОМІЇ	65
В.В. Кульбіцька, З.М. Небесна СУБМІКРОСКОПІЧНІ ЗМІНИ ГЕМОКАПІЛЯРІВ НАДНИРКОВИХ ЗАЛОЗ НА 21 ДОБУ ПІСЛЯ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ ТЕРМІЧНОЇ ТРАВМИ	67
К.А. Kushnarova, O.V. Kuznetsova MORPHOLOGICAL FEATURES OF ENDOCRINOCYTE REGENERATION DURING TESTIS TRANSPLANTATION	69
І.Г. Лаб'як, Е.О. Кіндратів, З.Я. Гурик, І.Р. Лаб'як РЕТРОСПЕКТИВНИЙ АНАЛІЗ ЛЕТАЛЬНИХ ВИПАДКІВ COVID-19 ЗА НАЯВНОСТІ ЦУКРОВОГО ДІАБЕТУ	70
М.О. Лещова, М.О. Нікітіна ФУНКЦІОНАЛЬНІ ЗОНИ ПЛЯМКИ ПЕЙЄРА СЛІПОЇ КИШКИ КРОЛІВ	72
І.У. Liskina, L.M. Zagaba PLEURAL PATHOLOGY IN HIV-INFECTED PATIENTS: FEATURES OF MORPHOLOGICAL DIAGNOSTICS	73
Ю.В. Литвак МОРФОЛОГІЧНІ ЗМІНИ У ОСТРІВЦЯХ ЛАНГЕРГАНСА ПРИ ТРИВАЛОМУ ВВЕДЕННІ ЩУРАМ ГЛУТАМАТУ НАТРІЮ	74
І.В. Ліскіна, С.Д. Кузовкова, Л.М. Загаба, О.О. Мельник МОРФОМЕТРИЧНИЙ АНАЛІЗ ТКАНИННИХ CD4+ ЛІМФОЦИТІВ ПРИ ТУБЕРКУЛЬОЗІ ЛЕГЕНЬ У ПАЦІЄНТІВ З РІЗНИМ ІМУНІТЕТОМ	76

комбінацію харчових добавок - глутамат натрію, понсо 4R, нітрат натрію впродовж 4 тижнів. Виведення тварин з експерименту здійснювалось шляхом передозування тіопенталового наркозу. Після чого з препаратів язика, за загальноприйнятими методиками, виготовляли мікропрепарати, та проводилось їх морфо метричне дослідження.

Результати. В слизових слинних залозах тварин контрольної групи частка стромы складала 30%, а паренхіми 70%. Середній діаметр ацинарних відділів зазначених залоз склав $55,7 \pm 2,89$ мкм.

В білкових залозах частка стромы становила 24,1%, відповідно паренхіма складала 75,9%. А середній діаметр ацинарних відділів інтактних тварин становив $32,25 \pm 3,59$ мкм.

Після додавання в стандартний раціон комплексу харчових добавок впродовж 4 тижнів в слизових слинних залозах спостерігались наступні зміни. Частка стромы зменшилась до $9,09 \pm 0,26\%$ ($p = 0,01$), а паренхіми відповідно зросла до $91,0 \pm 0,30\%$ ($p = 0,01$). Спостерігалось збільшення середнього діаметру кінцевих відділів цих залоз до $62,44 \pm 0,96$ мкм ($p = 0,01$). Аналогічні тенденції спостерігались і в білкових залозах, де частка стромы складала $13,67 \pm 1,13\%$, а паренхіми $86,3 \pm 1,13\%$.

Висновки. Споживання комплексу харчових добавок глутамат натрію, понсо 4R, нітрат натрію впродовж 4 тижнів призводить до зменшення в слинних залозах язика відносної кількості стромального компонента та відповідне збільшення паренхіми, що відбувається за рахунок гіпертрофії ацинарних відділів. Описані процеси більш виражені в слизових слинних залозах язика, ніж в білкових.

На нашу думку зазначені зміни можуть бути спричинені стимулюючим впливом харчових добавок на секреторну функцію досліджуваних залоз.

Ключові слова: харчові добавки, язик, слинні залози язика.

КОРРЕЛЯЦИОННЫЕ СВЯЗИ СОСЦЕВИДНОЙ ШИРИНЫ С НЕКОТОРЫМИ РАЗМЕРАМИ, ИСПОЛЬЗУЕМЫМИ ПРИ УСТАНОВЛЕНИИ ПОЛОВОЙ ПРИНАДЛЕЖНОСТИ ЧЕРЕПА

Л.В. Кольцова, Ю.М. Калашник-Вакуленко, В.С. Шафранецкая
Харьковский национальный медицинский университет
г. Харьков, Украина

Актуальность. Диагностическая значимость размеров черепа, определяемых при проведении краниометрической верификации пола (по Пашковой В.И. и др.), оценивается исследователями в различной степени. Расстояние между сосцевидными

точками (mastoidale), розположеними на вершинах сосцевидних отростков (сосцевидная ширина), рассматривается как один из наиболее весомых показателей в процессе установления половой принадлежности черепа.

Цель исследования: установление частных корреляционных связей сосцевидной ширины с продольным и поперечным диаметрами черепа, шириной затылка, шириной основания черепа и шириной большого затылочного отверстия.

Материалы и методы. Исследование выполнено на 55 черепах из краниологической коллекции кафедры анатомии человека ХНМУ. Краниометрия проводилась по Алексееву В.П., Дебецу Г.Ф. Статистическая обработка результатов измерений выполнялась при помощи пакетов программ Excel 10 и Statistica 7. Соответствие распределения изучаемых показателей нормальному определялось с помощью нулевой гипотезы с применением критерия Колмогорова-Смирнова с поправкой Лиллиефорса. Рассчитывались стандартные показатели вариационного ряда, коэффициент корреляции Пирсона r , 95% доверительный интервал для генерального коэффициента корреляции (CI), коэффициент детерминации r^2 .

Результаты и их обсуждение. Тест Колмогорова-Смирнова с поправкой Лиллиефорса показал, что мы не можем опровергнуть гипотезу о соответствии распределения значений сосцевидной ширины ($p>0,20$), ширины затылка ($p>0,20$), поперечного и продольных диаметров черепа ($p>0,20$) и ширины основания черепа ($p<0,20$) нормальному распределению. Скаттерограммы свидетельствуют в пользу линейного характера зависимостей между сосцевидной шириной и исследуемыми признаками. Результаты проведенного корреляционного анализа представлены в таблице.

Таблица

Частные корреляционные взаимоотношения сосцевидной ширины с показателями черепа

	r	r^2	95% CI	p
Ширина основания черепа	0,71	0,50	0,64; 0,79	<0,01
Поперечный диаметр черепа	0,64	0,41	0,56; 0,76	<0,01
Продольный диаметр черепа	0,61	0,37	0,52; 0,75	<0,01
Ширина большого затылочного отверстия	0,57	0,32	0,46; 0,74	<0,01
Ширина затылка	0,55	0,30	0,43; 0,73	<0,01

Вывявленные зависимости являются статистически значимыми ($p<0,01$). Достоверно установлено наличие сильной положительной корреляционной связи между сосцевидным расстоянием и шириной основания черепа ($r=0,71$, $n=55$, $p<0,01$).

Исследование корреляционных связей сосцевидного расстояния с поперечным и продольным диаметрами черепа, шириной затылка и шириной большого затылочного отверстия обнаруживает наличие достоверных положительных корреляционных связей средней силы.

Выводы. Имеются положительные корреляционные связи между сосцевидной шириной и изученными показателями черепа. Наиболее высокий уровень зависимости наблюдается в паре сосцевидная ширина – ширина основания черепа: до 50% вариабельности сосцевидной ширины могут быть объяснены вариабельностью ширины основания черепа.

ANATOMIC VARIABILITY OF THE NERVES OF THE TRICEPS SURAE IN EARLY HUMAN FETUSES

T.V. Komar

Bukovinian State Medical University
Chernivtsi, Ukraine

Background. Establishing fetal anatomical variability of intramuscular nerves and their connections plays an important role in the search for and development of new methods for the diagnostic and treatment posterior region of the leg.

Objective – to find out the topographic and anatomical features of the innervation of the triceps surae in human fetuses 4-6 months.

Methods. The study was performed on 46 human fetuses 81.0-230.0 mm crown-rump length (CRL) length using macromicroscopic preparation, vascular injection, and morphometry.

Results. In early human fetuses, the anatomical variability of the distribution of intramuscular nerves in the thickness of the triceps surae was established, which is due to the variability of the structure and topography of the tibial nerve, structural and functional organization of triceps surae, arterial branching and interneural connections in the thickness of the heads of the gastrocnemius and soleus in fetuses of different and the same age groups, and sometimes in the same fetus.

Conclusion. The main source of innervation of the triceps surae is the tibial nerve, which can be presented by a single trunk, main and additional trunks, or several independent trunks. The nerves in the thickness of the triceps are unevenly distributed. The highest concentration of muscular branches of the tibial nerve is determined in the medial head of the gastrocnemius and the medial part of the soleus. Information on fetal topography of intramuscular nerves in the thickness of the right and left triceps surae, as well as forms of